

# **PRAWO MEDIÓW**

RED. JOANNA SIĘNCZYŁO-CHLABICZ

## **Rozdział I. Historia prawa prasowego w Polsce. Podstawowe pojęcia z zakresu prawa mediów**

1. Źródła prawa
2. Prawo prasowe w ujęciu historycznym
3. Pojęcie prasy
4. Dzienniki i czasopisma
5. Materiał prasowy
6. Dziennikarz, redaktor, redaktor naczelny, wydawca
7. Wymogi dotyczące redaktora naczelnego
8. Oznaczanie materiałów prasowych
9. Internet a prasa
10. Ćwiczenia
11. Literatura
12. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział II. Wolność prasy i jej ograniczenia**

1. Źródła prawa
2. Pojęcie wolności prasy
3. Funkcje prasy
4. Podmiot, przedmiot i forma wypowiedzi
5. Wypowiedzi prasowe podlegające ochronie
6. Wypowiedzi prasowe niepodlegające ochronie
7. Ograniczenia wolności prasy
8. Literatura
9. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział III. Rejestracja dzienników i czasopism. Tytuł prasowy i jego ochrona**

1. Źródła prawa
2. Zasady dotyczące rejestracji dziennika lub czasopisma
3. Postępowanie w sprawie rejestracji dziennika lub czasopisma
  - 3.1. Wniosek o rejestrację
  - 3.2. Rozstrzygnięcia organu rejestracyjnego
    - 3.2.1. Postanowienie o wpisie dziennika lub czasopisma do rejestru
    - 3.2.2. Postanowienie o odmowie rejestracji dziennika lub czasopisma
4. Prawo do tytułu prasowego
5. Ochrona prawna tytułu prasowego
  - 5.1. Tytuł prasowy jako dobro osobiste
  - 5.2. Tytuł prasowy jako przedmiot ochrony prawa autorskiego
  - 5.3. Tytuł prasowy jako znak towarowy
  - 5.4. Ochrona tytułu prasowego na podstawie przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
6. Zawieszenie wydawania dziennika lub czasopisma
7. Utrata ważności rejestracji dziennika lub czasopisma
8. Ćwiczenia
9. Literatura
10. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział IV. Prawo prasy do informacji publicznej**

1. Źródła prawa
2. Prawo do informacji publicznej w Konstytucji RP
3. Pojęcie informacji publicznej
4. Zakres podmiotowy prawa do informacji
5. Zakres prawa do informacji publicznej
  - 5.1. Prawo do uzyskania informacji publicznej
  - 5.2. Prawo wglądu do dokumentów urzędowych
  - 5.3. Dostęp do posiedzeń organów władzy publicznej
6. Podmioty zobowiązane do udostępniania informacji publicznej
7. Sposoby udostępniania informacji publicznych
  - 7.1. Ogłaszanie informacji publicznych w BIP
  - 7.2. Jawność posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej
  - 7.3. Umieszczanie informacji publicznych w centralnym repozytorium informacji publicznych
  - 7.4. Inne sposoby udostępniania informacji publicznej
8. Udostępnianie informacji publicznej na wniosek
  - 8.1. Rozstrzygnięcia organów administracji publicznej
    - 8.1.1. Udostępnienie informacji publicznej - decyzja administracyjna czy czynność materialno-techniczna
    - 8.1.2. Decyzja o odmowie udostępnienia informacji publicznej
    - 8.1.3. Decyzja o umorzeniu postępowania o udostępnienie informacji publicznej
  - 8.2. Środki prawne przysługujące w razie odmowy udostępnienia informacji publicznej
9. Ćwiczenia
10. Literatura
11. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział V. Ograniczenia dostępu prasy do informacji publicznej**

1. Źródła prawa
2. Ograniczenie prawa do informacji w świetle Konstytucji RP
3. Ograniczenie prawa do informacji w ustawie o dostępie do informacji publicznej
  - 3.1. Ochrona informacji niejawnych
  - 3.2. Ochrona tajemnicy ustawowo chronionej
  - 3.3. Ochrona prywatności osoby fizycznej
  - 3.4. Ochrona tajemnicy przedsiębiorcy
4. Ograniczenia prawa do informacji w prawie prasowym
5. Ćwiczenia
6. Literatura
7. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział VI. Działalność prasy a ochrona danych osobowych**

1. Źródła prawa
2. Pojęcie danych osobowych
  - 2.1. Przedmiot i podmiot prawa do ochrony danych osobowych
  - 2.2. Dane wrażliwe
3. Prawo do ochrony danych osobowych a prawo do prywatności
  - 3.1. Gwarancje konstytucyjne ochrony danych osobowych
  - 3.2. Gwarancje ustawowe ochrony danych osobowych
4. Ograniczenia stosowania ustawy o ochronie danych osobowych do działalności prasy
  - 4.1. Klauzula prasowa
  - 4.2. Zakres przedmiotowy klauzuli prasowej
5. Prawo do ochrony danych osobowych osób pełniących funkcje publiczne

6. Ćwiczenia
7. Literatura
8. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział VII. Podstawowe obowiązki dziennikarzy**

1. Źródła prawa
2. Obowiązki dziennikarzy
3. Obowiązek publikowania prawdziwych informacji
4. Obowiązek służby społeczeństwu i państwu
5. Obowiązek postępowania zgodnie z etyką zawodową
6. Obowiązek działania zgodnie z zasadami współżycia społecznego
7. Obowiązek przestrzegania linii programowej
8. Obowiązek szczególnej staranności dziennikarza
  - 8.1. Szczególna staranność na etapie zbierania materiałów prasowych
  - 8.2. Szczególna staranność na etapie wykorzystania materiałów prasowych
9. Obowiązek rzetelności dziennikarskiej
10. Obowiązek ochrony dóbr osobistych
11. Obowiązek dbałości o poprawność języka
12. Obowiązki wynikające z działalności reklamowej
  - 12.1. Reklamy i ogłoszenia
  - 12.2. Odmowa opublikowania reklamy i ogłoszenia
13. Ćwiczenia
14. Literatura
15. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział VIII. Obowiązek zachowania tajemnicy dziennikarskiej**

1. Źródła prawa
2. Pojęcie tajemnicy dziennikarskiej
3. Treść tajemnicy dziennikarskiej
  - 3.1. Zakres przedmiotowy tajemnicy dziennikarskiej
  - 3.2. Zakres podmiotowy tajemnicy dziennikarskiej
4. Zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy dziennikarskiej
5. Ochrona źródeł informacji
6. Ćwiczenia
7. Literatura
8. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział IX. Naruszenie dóbr osobistych tzw. osób publicznych przez media**

1. Źródła prawa
2. Pojęcie dóbr osobistych
3. Dobra osobiste najczęściej naruszane przez prasę
4. Cześć (godność i dobre imię)
  - 4.1. Naruszenie dobrego imienia w działalności dziennikarskiej
  - 4.2. Naruszenie godności osobistej w działalności dziennikarskiej
5. Prywatność
  - 5.1. Pojęcie prawa do prywatności
  - 5.2. Naruszenie prawa do prywatności w działalności dziennikarskiej
6. Wizerunek
  - 6.1. Rozpowszechnianie wizerunku osób powszechnie znanych
  - 6.2. Wizerunek jako element większej całości
7. Karnoprawna ochrona czci
  - 7.1. Zniesławienie

- 7.2. Znieważenie
8. Ochrona dóbr osobistych polityków w kampaniach wyborczych
9. Ćwiczenia
10. Literatura
11. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział X. Sprawozdawczość sądowa a ochrona danych osobowych i wizerunku uczestników postępowań sądowych**

1. Źródła prawa
2. Dziennikarstwo śledcze
  - 2.1. Dziennikarstwo śledcze a obowiązek zawiadomienia o przestępstwie
  - 2.2. "Dziennikarskie gromadzenie dowodów" a postępowanie karne
- 2.3. Prowokacja dziennikarska
3. Dostęp dziennikarzy do akt sprawy
  - 3.1. Postępowanie przygotowawcze
  - 3.2. Postępowanie karne
  - 3.3. Postępowanie cywilne
4. Utrwalanie przez media przebiegu rozpraw sądowych
5. Ujawnianie danych osobowych i wizerunku oskarżonego i innych osób uczestniczących w procesie sądowym
  - 5.1. Ujawnianie danych osobowych i wizerunku osób wykonujących działalność publiczną
  - 5.2. Uchylenie zakazu publikowania danych osobowych i wizerunku
6. Wypowiadanie opinii w mediach co do rozstrzygnięć sądowych (przedsady)
7. Ćwiczenia
8. Literatura
9. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział XI. Granice dozwolonej krytyki prasowej działalności osób pełniących funkcje publiczne**

1. Źródła prawa
2. Pojęcie krytyki prasowej
3. Przedmiot krytyki prasowej
4. Rodzaje krytyki prasowej
  - 4.1. Krytyka naukowa
  - 4.2. Krytyka społeczno-polityczna
  - 4.3. Krytyka artystyczna
5. Struktura wypowiedzi krytycznej
6. Kryteria legalności wypowiedzi krytycznej
  - 6.1. Wypowiedź krytyczna w sferze faktów
  - 6.2. Wypowiedź krytyczna w sferze ocen
7. Granice dozwolonej krytyki prasowej w orzecznictwie ETPCz
  - 7.1. Rozszerzone granice krytyki prasowej ze względu na podmiot prawa do krytyki
  - 7.2. Rozszerzone granice krytyki prasowej ze względu na przedmiot prawa do krytyki
8. Granice dozwolonej krytyki prasowej działalności osób pełniących funkcje publiczne w świetle polskiej doktryny i judykatury
9. Prawo prasy do satyry i karykatury a ochrona dobrego imienia osób publicznych
  - 9.1. Satyra
  - 9.2. Karykatura
10. Ćwiczenia
11. Literatura
12. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział XII. Sprostowania prasowe i odpowiedzi prasowe**

1. Źródła prawa
2. Skutki prawne wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 grudnia 2010 r. (K 41/07)
3. Modele sprostowań
4. Pojęcie i istota sprostowania
5. Wymogi formalne sprostowania
6. Termin i forma opublikowania sprostowania
7. Dochodzenie roszczeń o opublikowanie sprostowania
8. Odmowa publikacji sprostowania
9. Ćwiczenia
10. Literatura
11. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Rozdział XIII. Odpowiedzialność cywilna i karna prasy**

1. Źródła prawa
2. Odpowiedzialność cywilna
  - 2.1. Roszczenia niemajątkowe
  - 2.2. Roszczenia majątkowe
3. Krąg osób odpowiedzialnych za treść materiałów prasowych
4. Postępowanie cywilne w sprawach prasowych
5. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność mediów
  - 5.1. Działanie w ramach porządku prawnego
  - 5.2. Zgoda uprawnionego
  - 5.3. Działanie w interesie publicznym
6. Przestępstwa prasowe
  - 6.1. Wydawanie dziennika lub czasopisma bez rejestracji albo zawieszonego
  - 6.2. Uchylenie się od opublikowania komunikatu urzędowego, ogłoszenia sądu lub innego organu państwowego oraz listu gończego
  - 6.3. Rozpowszechnianie materiału prasowego objętego przepadkiem lub prasy zabezpieczonej jako dowód rzeczowy
  - 6.4. Odpowiedzialność za działania sprzeczne z zasadami prawa prasowego i naruszające ich treść
  - 6.5. Odpowiedzialność za nieumyślne dopuszczenie do opublikowania materiału prasowego zawierającego znamiona przestępstwa z art. 37a pr. pras.
7. Sankcje karne
8. Właściwość sądu w sprawach karnych
9. Ćwiczenia
10. Literatura
11. Wybrane orzecznictwo sądowe

## **Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe**

**Załącznik nr 1. Kodeks Etyki Dziennikarskiej przyjęty przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich**

**Załącznik nr 2. Dziennikarski Kodeks Obyczajowy (Kodeks Etyki Dziennikarzy) przyjęty przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej**

**Załącznik nr 3. Karta Etyczna Mediów przyjęta przez Konferencję Mediów Polskich**

**Załącznik nr 4. Dziennikarski Kodeks Obyczajowy przyjęty przez Konferencję Mediów Polskich**

## **Skorowidz rzeczowy**